

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL DEL TERME DE SANTANYÍ - ANY 1 - Núm. 10 - Abril 85 - 100 Ptes.

CORAL DE SANT ANDREU

Dins l'Any Europeu de la Música, consideram molt escaient la publicació de la fotografia de la "Coral de Sant Andreu" que fa més de quaranta anys posa les seves notes musicals a tota la vida santanyinera de cap a cap d'any. La "Coral de Sant Andreu" és model de perseverància, que cal imitar quan ens invadeix el desànim de les hores baixes.

FABRICA DE QUESOS

GRIMALT

QUESO MALLORQUIN

GRASO Y SEMI GRASO

TAMAÑOS NORMAL Y MINI

TIPO EDAM

C/. Escuelas, s/n
Tel. 65 39 14
ES LLOMBARDS
SANTANYÍ

RENAULT

COMPRA - VENTA
VEHICULOS NUEVOS
Y USADOS

Talleres
PONS - PERELLÓ
C/. Llaneras, 48 - Teléfono 65 36 68
SANTANYÍ (Mallorca)

**MATERIAL CONTRA INCENDIOS Y DE
SEGURIDAD**

- * EXTINTORES
- * PUESTOS DE INCENDIO
- * MANGUERAS
- * COLUMNAS SECAS
- * ACCESORIOS
- * HIDRANTES
- * SPRINKLERS
- * DETECTORES
- * PUERTAS CONTRA INCENDIOS
- * INSTALACIONES FIJAS
DE CO₂
- * CENTRALES CONTRA IN-
CENDIOS
- * SERVICIOS DE MANTENI-
MIENTO Y REVISION

DELEGADO EN BALEARES:
JAIME FERRIOL
Plaza Barcelona, 12
Tels. 23 69 59 - 23 67 22
PALMA DE MALLORCA

AGENTE EN SANTANYÍ:
JAIME FONT
C/. Magallanes, 4
CALA FIGUERA

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL,
DEL TERME DE
SANTANYÍ.

Dep. Legal PM 393-1984.

Consell de Redacció:

Miquel Barceló Vidal
Antoni Burguera Cabrer
Miquel Pons Bonet
Andreu Ponç Fullana
Marc Vallbona Adrover

Col·laboradors:

Blai Bonet Rigo
Maria del Mar Pons
Joan Covas Tomàs.
Andreu Server Mas
Sebastià Vallbona Bonet
Miquel Pomar Bosch
Geroni Burguera Vidal
Baltasar Vidal Sbert

Fotògrafs:

Joan Pinya Amengual

Antoni Burguera Cabrer
Foto Bordoy
Pep Rigo Ginart.

Administrador:

Simó Escales Escales

Redacció, Administració i Publicitat:

Biblioteca Casa de Cultura
de Santanyí.

Preu de la subscripció:
100 pts. el número.

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors.

Imprimeix:

Edicions Manacor, S.A.
Ronda del Puerto, 60
Manacor.

LA CORAL DE SANT ANDREU: UNA INSTITUCIÓ MUSICAL SANTANYINERA

Per Miquel Barceló i Vidal

La Coral Sant Andreu és una institució musical fortament arrelada dins el nostre poble, la qual sempre ha estat lligada a les funcions religioses de la nostra Parròquia i als actes culturals de caire popular.

La Coral Sant Andreu està cimentada sobre els fonaments del Coro Parroquial fundat el 1942.

En motiu de l'Any Europeu de la Música, hem cregut oportú retreure i recordar les activitats d'aquesta agrupació musical des dels seus orígens fins els nostres dies.

El rector Garau va posar-se malalt i deixà la nostra Parròquia per a recobrar la salut al seu repòs d'Inca, d'on fou rector una volta millorat.

La nostra església restà amb dos capellans, Mn. Miquel Muntaner de Cas Majoral, ja envellit i Mn. Joan Ferrer "Sales". Les funcions litúrgiques que aleshores es realitzaven a l'església, romangueren mancades de la solemnitat debuda, ja que els capellans no podien estar al presbiteri i al cor al mateix temps.

Per aquest motiu, Mn. Joan Ferrer, home molt actiu i relacionades amb el jovent d'aquells dies, per la seva tasca pastoral i activitats realitzades en el local que tenia llogat en els damunts de Ca'n Pinos, proposà a un grup de joves la formació d'un coro que des del cor fera les funcions d'escola cantorium en els actes litúrgics.

Els primers contactes del projecte per la formació d'aquest grup, es realitzaren pel mes de setembre del 41, començant els assaigs a ca ses monges, sota la direcció de Sor Antònia, acompanyant les partitures amb l'Harmonium, n'Antònia Mir.

Els homes que formaren aquest primer grup de cantaires i a la vegada foren els fundadors del Coro, són: Joan Barceló "Corriola", Sebastià Salom, "Mosson", Miquel Vidal "Rossecs", Guillem Vadell, Joan Pinya, Gabriel Adrover "Forner", Agustí Vicens "Roig" i Tofol Coves.

El dia de Cap d'Any del 1942 el Coro participà per primera vegada a l'Ofici, extrenant una missa a dues veus. No se sap ben cert si fou la missa de Magri.

Pel mes de gener del mateix any fou nomenat rector de la nostra església Mn. Pere Sureda i Rosselló, el qual feu l'entrada el dia primer de febrer. Era un diumenge horabaixa.

El dia següent, festa de la Mare de Déu Candelera, el nou rector digué l'Ofici i el Coro interpretà per segona vegada la missa ja esmentada.

El rector Sureda s'interessà ben aviat pel grup coral intensificant i potenciant els assaigs i dirigint-lo ell mateix, al qual afegí les veus blanques dels nins, podent ampliar així el repertori incipient.

El rector, segons ens conten, era molt meticulós en les funcions litúrgiques preparant les solemnitats en tots els detalls que caracteritzaven les festes d'aquells temps. A totes les festes grosses de l'any 42, el Coro feu la seva puntual actuació.

A una reunió dels membres del coro celebrada al local de can Pinos, s'elegí a Joan Pinya per a dur el maneig de papers i partitures. Com a anècdota direm que el capell de Mn. Joan Ferrer, serví d'urna per a la votació.

A les matines del 42, se tengué una relevant actuació, cantant tres responsoris a veus, l'autor dels quals era en Perossi.

Precisament també era den Perossi la Missa de Requiem que el Coro cantava a tots els morts de primera categoria. Aquesta missa a tres veus, també es cantava als funerals de Ses Salines i Es Llombards quan la presència del Coro era requerida. Aquest costum perdurà fins l'any 1962.

Ben aviat s'afegiren nous cantaires ampliant el nombre d'elements i reforçant considerablement les veus. Recordarem a Andreu Bonet "Potecari" bon baix i a Jaume "Coloma" baríton.

A l'any 1947 vengué el nou ecònom Mn. Joan Vidal Ollers, i en la seva rebuda el Coro interpretà una salve monserattina. Aquest rector també s'interessà molt pel Coro.

Per aquells dies, en Perico Pomar tocava l'harmonium i el Coro funcionava sense director. L'any 48 vengué com a funcionari de la Caixa, en Jaume Estelrich, que era gran coneix-

dor de les tècniques vocals. Tot arribat passà a dirigir el nostre Coro. Per cert que quan va venir a la vila era fadrí i al cap de poc temps es casà en el seu poble, Felanitx. El Coro li regalà un cullerot de plata i assistí a la seva boda.

Sota la batuta de n'Estelrich, s'aprengheren noves peces i se preparà un concert aquí i altre a Felanitx.

El director Estelrich vanar-se'n al seu nou destí professional a l'any 51 i passà a dirigir el Coro el mestre Andreu Bennasser "Orell", qui també dirigia la banda municipal.

Els escolanets cantadors, ja formaven part integrant del Coro. La I Pontificalis era cantada els dies de festa, acompanyant amb l'orgue en Perico Pomar.

Pel mes d'agost de l'any 1956 fou nomenat com a vicari de la nostra Parròquia Mn. Andreu Julià i Rosselló "Estapoll" de Felanitx. Era un home molt actiu, nerviós i bon músic. L'any següent de la seva vinguda a la vila, va fundar una nova confraria de cuques dita de la Mare de Déu de Consolació, la qual, per cert, encara es deixa veure molt deteriorada, a les processons de Setmana Santa. També fou promotor de la publicació de "Santanyí".

Mn. Andreu Julià fou el qui sobre el Coro Parroquial, construí la Coral Sant Andreu, quan incorporà les veus femenines.

Seria l'any 1959, quan el dimecres sant, en motiu del Pregó de Setmana Santa pronunciat per Bernat Vidal i Tomàs en el teatre Principal, la Coral Sant Andreu feu la seva presentació amb un memorable concert.

Per la festa de Sant Andreu del mateix any, en funcions d'horabaixa i vespre la Coral donà altre concert, juntament amb el guitarrista Sr. Calatayud.

El dia 10 de maig del 1959 es donà un concert a Campos. El 3 de gener del 60 i el primer de gener del 61 es donaren concerts a Montuiri. La Coral, dirigida per Mn. Julià aconseguia èxits, ressonants en totes les seves actuacions.

A partir de la incorporació femenina, cada any es celebrà i es segueix celebrant la festa de Santa Cecília, patrona dels músics. Aquí re-

cordarem a D. Bernat Vidal i Tomàs, gran entusiasta de la nostra Coral, qui any rera any exhortava als membres de la Coral a seguir la tasca, amb aquella frase: "...santa continuïtat".

Pel mes de setembre del 61, Mn. Andreu Julià fou nomenat vicari de Capdepera, deixant així la nostra església. En el seu nou destí, fundà la coral "Mare de Déu de l'Esperança".

Essent custos del convent de Felanitx, reuní per la festa de Sant Agustí les dues corals per ell fundades i cantaren l'Ofici.

El vicari Mn. Jaume Solivellas, que estava a Can Cordella, dirigí per espai de, poc manco un any, la nostra Coral.

Després que Mn. Solivellas fora traslladat, es feu càrrec de la Coral, Joan Pinya, el qual sabé mantenir aquella "...santa continuïtat" que predicava Bernat Vidal i Tomàs.

El tio Cosme Escalas "Velle", compongué la música i lleure d'un himne, que era cantat en les excursions anuals que la Coral realitzava per l'Illa.

Sota la batuta de Joan Pinya s'aprengheren moltes peces i motetes i sobretot la missa "Gratia Plena" de Réfice, actualment rescatada; tocava l'harmonium en Mateu Oliver.

Era pel gener del 1962 quan es commemorà el 20è.

aniversari de la fundació d'aquesta institució amb un acte íntim i familiar a la rectoria, quan era ecònom D. Toni Roig.

Era l'any 1973 quan Mn. Bartomeu Veny i Vidal vengué a substituir a D. Joan Mates com a vicari. Aquests sí que ho eren músics! encara que de tendències distintes.

Amb la direcció de Bartomeu Veny la Coral Sant Andreu conegué els moments de màxim esplendor.

A l'any 73 es feu per primera vegada la Festa de la Sibila com a primer concert sota la batuta de B. Veny. Dins l'any 1974 se donaren quatre concerts.

Dins l'any 75 es donaren fins a 7 concerts a la Vila i Ciutat, destacant el que es donà conjuntament amb la Capella Mallorquina, on s'estrenà la "Cantata" composta pel mateix director.

Després de Mn. Veny, dirigeix la Coral Sant Andreu en Damià Vidal, seguint la tònica iniciada pel seu antecessor en la direcció d'aquesta institució tan nostra.

Darrerament la Coral s'ha vist augmentada en el nombre dels seus elements, destacant el retorn, després de molts d'anys, de Mn. Joan Ferrer de qui partí la idea de la formació d'un Coro.

FESTA DE LA MARE DE DEU DE CONSOLACIO

El primer diumenge de maig, festa de la Mare de Déu de Consolació, a les 5,30 de l'horabaixa, se celebrarà en el Santuari, una missa solemne. Acte seguit, a l'esplanada se farà la tradicional benedicció dels fruits per a tota la

comarca.

Per acabar aquest horabaixet tan santanyiner, el grup de balls mallorquins "Ordi Broix" animarà la festa, on tothom qui tengui ballera podrà participar.

Tots hi sou convidats.

COMUNICAT

L'Unitat mòbil de la Germandat de sang de Mallorca visitarà el poble de Calonge el proper dia 2 de Maig, quedant tots els donants i persones en general convidats a donar

un poc de sang per tots aquells que l'han de menester.

El lloc de l'extracció serà, com sempre, en el saló parroquial a partir de les 7 de l'horabaixa.

DEMOGRAFIA DEL MES DE MARÇ

NAIXAMENTS

-Francesc Montserrat Montserrat
-Jaume Joan Bonet Ferrando
-Damià Rigo Bergas

MATRIMONIS

-Toni Burguera Brunet
-Margalida Burguera Burguera
-Carolus Eduard Van Buuren
-María de los Angeles Sanchis Núñez

DEFUNCIONS

-Tomeu Rigo Barceló
-Miquel Barceló Juan
-Tòfol Pons Sbert
-Mateu Salom Rado
-Llorenç Perelló Sastre
-Maria Salom Rado
-Catalina Mas Burguera
-Bartomeu Bonet Grimalt
-Miquel Vidal Rigo
-Coloma Bel Vicens Payeres

METEOROLOGIA MES DE MARÇ DE 1985

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit

PLUVIOMETRIA

Dia 2.....	9 litres
Dia 5.....	3 litres
Dia 9.....	3 litres
Dia 10.....	8,5 litres
Dia 12.....	1 litre
Dia 13.....	14 litres
Dia 18.....	1 litre
Dia 20.....	6 litres
Dia 21.....	2 litres
Dia 28.....	5 litres
Total.....	52,5 litres

TEMPERATURES

A les 8 hores	
Mínima dia 30.....	10.
Màxima dia 23.....	12 o.
A les 14 hores	
Mínima dia 13.....	7o.
Màxima dia 23.....	22 o.
A les 19 hores	
Mínima dia 12.....	4o.
Màxima dies 23,26 i 27.....	14 o.

MATADERO DE AVES

M. CABRER

C/. Estación, 44 -

ES LLOMBARDS

DE LA COISA POÈTICA

a càrrec de J. Talaia

Per a festejar la primavera publicam aquests versos de Vicent Andrés Estellés, el poeta valencià de Burjassot.

ELS AMANTS

La carn vol carn.

AUSIÀS MARCH.

“NO hi havia a València dos amants com nosaltres.

Feroçment ens amàvem des del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
Han passat anys, molts anys; han passat moltes coses.
De sobte encara em pren aquell vent o l'amor
i rodolem per terra entre abraços i besos.
No comprenem l'amor com un costum amable,
com un costum pacífic de compliment i teles
(i que ens perdone el cast senyor López-Picó).
Es desperta, de sobte, com un vell huracà,
i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.
Jo desitjava, a voltes, un amor educat
i en marxa el tocadiscos, negligentment besant-te,
ara un muscle i després el peçó d'una orella.

El nostre amor és un amor brusc i salvatge,
i tenim l'enyorança amarga de la terra,
d'anar a rebolcons entre besos i arraps.
Què voleu que hi faça! Elemental, ja ho sé.
Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses.
Les Estances de Riba i les *Rimas* de Bécquer.
Després, tombats en terra de qualsevol manera,
comprenem que som bàrbars, i que això no deu ser,
que no estem en l'edat, i tot això i allò.

No hi havia a València dos amants com nosaltres,
car d'amants com nosaltres en són parits ben pocs.”

L'ART EN LA MATERIA

Per iniciativa de l'Associació de veïns de Cala Figuera, dins breu temps, la imatge de Sant Pere, titular del primer oratori que tingué l'esmentat lloc, retornarà al lloc que li correspon: la nova església de la nostra estimada Cala.

Aquesta imatge és obra de l'escultor Tomàs Vila (1893-1963). És de la nostra pedro santanyinera, i segons la tradició, l'artista a l'hora d'esculpir-la s'inspirà en una figura barroca de plata del Sant Apòstol que es troba al tresor de la Catedral de Ciutat i que està datada a l'any 1749.

La figura del nostre Sant Pere fou beneïda el 29 de juny de 1938, juntament amb l'oratori, i tot pagat per Da. Sebastiana Mir Salom.

Amb la construcció del nou temple, aquesta capella passà a mans de particulars, i la imatge fou col·locada, al 1972, dalt una de les façanes del santuari de Consolació. Allà, mig amagat rera una eura, com si estigués empegueït d'ocupar un lloc que no li pertoca espera com nosaltres el moment del seu retorn a Cala Figuera, per a seguir enmig dels seus pescadors que tanta devoció l'hi tenen.

La nostra enhorabona als promotors i als que feran possible aquest fet.

A.P.F.

PREMIO DE PERIODISMO ESCRITO «VILLA DE CAMPOS»

El magnífico Ayuntamiento de Campos del Puerto crea una Distinción para Periodismo escrito sobre tema Agropecuario y consistente en la "Flor de Taparera de Plata".

BASES

1.-Se tendrán en cuenta cualquier Artículo o colección de artículos que tratando el tema Agropecuario hayan aparecido en la Prensa diaria o cualquier revista de información general aparecida en las Islas Baleares entre el 1 de mayo y el 30 de abril del año siguiente.

2.-La distinción se concederá anualmente y coincidiendo con la "Fira de Maig".

3.-Los artículos podrán estar redactados en castellano o catalán indistintamente.

4.-El Jurado valorará la relación que pudiera tener el artículo, o los artículos presentados con la villa de Campos.

5.-Anualmente el Ayuntamiento nombrará una Comi-

sión mixta de entre las de Cultura y Agricultura, para que durante los doce meses anteriores a la concesión de la distinción, recopilen los artículos publicados que crean oportunos de ser incluidos en el concurso.

6.-Este Ayuntamiento remitirá estas Bases a todos los medios de información escrita, que existen en Baleares, a fin de que si es de su interés, puedan enviar copias de los trabajos periodísticos aparecidos en su publicación.

7.-Oportunamente se anunciará la composición del Jurado, el cual será nombrado anualmente por este Magnífico Ayuntamiento.

8.-El Jurado se reserva el derecho de declarar desierta, la concesión de la Distinción.

9.-El Magnífico Ayuntamiento de Campos queda facultado para resolver cualquier caso que no esté previsto en las presentes Bases.

Campos, a 12 de Febrero de 1985

NOVA POESIA

ON HE D'ANAR

Pare:
vull anar a jugar
amb les ones del mar,
vull fer castells d'arena
a ran de l'aigua
On he d'anar?

Mare:
vull anar a cercar
pegellides per les roques
vull estar davall
l'ombre d'un pi.
On he d'anar?

Padrina:
vull escoltar la cançó
que canta el mar,

vull jugar a amagar-me
dins el pinar.
On he d'anar?

Padrí:
vull mirar-me
dins l'aigua clara,
vull nadar
amb els peixos de tants
colors.

On he d'anar?

Fill nostre, això
són històries del passat.
Aquest lloc no' el trobaràs
o bé està tan amagat
que encara no l'han destruït.
Rosella

Petit Arxiu

1345.-A una venda de terra d'aquest any, s'anomena "Antoni Bramona de la Talaiola". (ARM).

1444.-15 juliol. Es tornaren fer les eleccions de jurats segons el sistema antic. De Santanyí foren elegits: Simó Albert, Jaume Vicens, Antoni Gual i Bartomeu Bonet. Per pagar les despeses Santanyí contribuï amb 6 lliures (arm-EU).

1558.-30 març. De la Cúria Eclesiàstica menaren al vicari de Santanyí, que a instàncies del jurats amonesti Joan Danús perquè dins 10 dies pagàs tot quan devia" per ocasió de les despeses fetes amb l'erecció o adaptació de certa capella de dita església (ADM-Lit.).

1681.-14 setembre. El doctor Bautista Verger, prevere, ocupà el lloc del rector, per trobar-se aquest "desganat". (ADM)

1755.-1 setembre. Catalina Bonet, vídua d'Onofre Vidal, ven a Cosme Rosselló, de Cosme, tres quarterades a Son Pulla. (ADM).

1859.-El bisbe manà que es fessen rogatives demanant la pluja; exposant el Santíssim des de les 8 del matí fins a les 8 del vespre, resant llatenies i l'oració "ad petandam pluviam" fins que ploqués. (APS).

1901.-3 febrer. Mn. Antoni Ma. Alcover beneí l'oratori que Mn. Guillem Vadedell edificà a la Costa de Son Vidal (arx. AP).

Cincclaus

LLIBRES

-Llorenç, Alfons.-"Manuel Sanchis Guarnier". Fotobiografia. Amb la col.laboració de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana.

Textos de Francesc de Borja Moll, Antoni Badia Margarit, Antoni Ferrando, Alfons Llorenç.

La publicació conté fotografies de l'estada del filòleg Manuel Sanchis Guarnier a Mallorca, 1943-1959, i la seva participació als actes culturals, la seva

relació amb l'obra del Diccionari d'Alcover-Moll i amb els escriptors mallorquins i particularment, amb els santanyiners Blai Bonet Bernat Vidal i Miquel Pons Artes Gráficas Vicent .S. A. València. 1984

-Miquel Pons.-"Antoni Gela bert" dins la col.lecció "Biografies de mallorquins ajuntament de Palma" 7. Antiga. Impremta Soler Ciutat de Mallorca. 1984.

ANUNCIAU-VOS

A

SAL I XEIXA

LA SETMANA SANTA COM UN «AUTO DE PASSIO»

Els dies de Setmana Santa, amb un canvi considerable dins l'aspecte litúrgic, ens porten una munió de records d'altres Setmanes Santes d'ahir, que bé es podien estructurar com una representació de teatre religiós. L'origen de les representacions tendrien una vinculació amb els autors de Passió de l'Edat Mitjana. Si a Santanyí estam mancats de documentació d'antigues representacions, com tenen a Pollença, Artà, Sóller, Felanitx, cal pensar que la nostra església no devia ser diferent i que un escolà o un vicariet jove representarien el paper de la Mare de Déu en el "Davallament", que es feia tant als temples rurals com a la Seu.

Fresques se serven dins la memòria les ja històriques funcions de la Setmana Santa a S'Alqueria Blanca, que tenien quelcom de drama rural religiós, com a "coro" tot el poble, que actuava a l'interior de l'església i pels seus voltants. El prelude de la representació tendria lloc el matí del Diumenge del Ram, amb la processó victoriosa a la Jerusalem, de cada poble, entre càntics de "Gloria, laus et honor...", i tot un bosc enlairat de palmes i oliveres. Seguia la representació de la "Passió" interpretada pel cronista, la sinagoga i el protagonista, En Jesús de Natzaret.

A la tarde "Dotze sermons", que temps enrera es realitzaven pels carrers del poble i després per l'interior del temple. (El costum piados dels "Dotze sermons" s'han conservat, amb intermitències, a la rodalia). L'estructura és la mateixa d'ara. Els personatges es dividien en personatges vius, com En Jesús, En Simó de Cirene i els encaputxats, "cucuies", entre nosaltres. Els personatges femenins, dona Maria de Ca's Fuster i Na Verònica, eren imatges amb cares i mans de talla i cossos de debanadores vestides, que portaven obrers i devots.

Abans de la representació, el narrador, que solia interpretar l'escolà, en el

meu temps, llegia la "Sentència", que condemnava el protagonista a morir en creu. Les vexilles eren el testimoni plàstic de tota la història sacra, que repetia, sermó rera sermó, el predicador, "in nigris". Quan els "Dotze sermons" es feien per defora, el predicador s'enfilava a una cadira de capellà o s'aprofitaven els padrissos de pedra o els cavalcadors, que restaven davant algunes cases. D'es Forn en sortia En Simó de Cirene, amb un vestit tan blanc com la farina, descalç i una destrela a la cintura. De Ca'n Barres eixia Maria Dolorosa, endolada i malacarsa, i Na Verònica, vestida de cel mar, deixava l'habitable de tot l'any, Ca Mestre Biel, per aixugar el rostre del reu. El poble-coro cantava himnes relacionats amb la tragèdia. L'acte acabava amb l'adoració de la creu.

Dins el Dijous Sant situaríem l'acte de la rentada de peus als apòstols pel Rector-Bonjesús, que cenyia una tovallola per la cintura, dins una ribella amb dibuixos blaus. Els apòstols

solien ser dotze homes vells del poble. A la processó hi anaven els mateixos personatges dels "Dotze sermons".

El Divendres Sant, a l'escenari del temple, es mudava el decorat per a "l'Endavallament" o "Davallament". Una gran cortina morada cobria el reataule. L'altar es convertia en calvari, on s'hi pujava per una escalinata. El Sant Crist, una talla amb frontisses, penjava de la creu. A la dreta Maria dels Dolors i un àngel viu amb una banda de seda negra que li creuava el cos. A l'esquerra les tres Maries, Na Maria Magdalena, Na Maria Solomé i Na Maria Cleofàs, tres nines vestides amb gipons i faldes interiors i blanques i un vel negre com de monja. Antigament portaven a la processó els claus, el martell i les tenalles. El predicador, també "in nigris", actuava de narrador i anomenava tots els estris de la Passió, que En Josep d'Arimatea i Nicodemus, vestits amb túniques blanques i una percinta negra, anaven arrancant del

cos de Crist i després de besar-los els posaven dins una bacina de llautó, que aguantava l'àngel. Una vegada despenjat el cos de Crist el presentaven a la Mare per acabar dins una llitera que seria una llitera que seria portada a la processó. La lluna era tan intensa que semblava un dia malaltís. A Santanyí la comitiva es completava amb les "Dotze espases", dotze nines amb les espases de dolor, i altres nines anomenades "Doloroses". L'escenografia espectacular, emotiva, edificant, amb molt d'afecte corresponia al calvari, on s'aixecava la creu nua, sols amb la llarga tovallola moguda per l'embaïtol, que entrava per les portes obertes. Seguien els himnes i lamentacions del poble-coro mentre s'adorava el cos de la víctima.

Abans de les reformes litúrgiques es podien incloure dos actes més, "Es Fas", del Dijous Sant, i "Es llumnou", el Dissabte de Glòria, el darrer de tanta significació a Santanyí, els protagonistes dels quals eren la gent menuda i jove i tenien molt de joc d'escarni.

L'acte final de l'escenificació piadosa, com una lliçó purificadora, amb sentit diferent de la "katarisis" grega, conluida la matinalada clara de Pasqua. Els colors de penitència ara eren alegres. De l'església surtia Jesús, resuscitat, guanyador de la mort, vestit de vermell, mostrant la bandera del triomf, com també la portava l'àngel de Pasqua. De Ca'n Barres en sortia la Mare, cel i rosa i contenta, que botava d'alegria a "l'Encuentro" amb el Fill. Les tres Maries, vestits blanquíssims de festa, emmidonats i a les mans essències aromàtiques. Un aldarull de trets d'escopeïtes a trenc d'alba. Voladissa de coloms i aucells espantats. El blanc panó dins l'aire net i sonoritzat pels versículs del "Te-Deum laudamus", en to pasqual i la trompeteria de l'orgue.

Miquel Pons.

Il·lustració de Pau Lluís Fornés.

UN LLIBRE FA FESTA

A. Ponç Fullana

Hem arribat al mes d'abril, aquell en que la pluja és desitjada amb més força, i en què solament els cels tenen poder per fer tombar la balança de les anyades cap a bé o cap a mal; posant en evidència una vegada més l'impotència dels homes davant els elements.

La lluentor d'un sol de Pasqua, per uns preocupant, i per altres esperançador, il·lumina una celebració prou important per aquells que d'una o altra manera estan en contacte amb els llibres. La FESTA DEL LLIBRE. De l'amic llibre. El company callat, i al mateix temps tan elocuent. Un amic al què prenim i amollam quan ens convé, i que suporta amb silenci el que feim amb ell; oferint-nos a canvi tot un cúmul de sebres.

Amb l'escaciença d'aquesta diada voldria parlar d'un llibre d'unes característiques molt peculiars.

Es tracte d'un manuscrit engrogueit, quasi bé desconegut, i que dormint el somni de l'oblit quasi ha arribat a centenari.

Difícilment aquesta obra es veurà en lletres de motlo possiblement no serà novetat editorial ni objecte de crítiques literàries, però no per això és menys important.

Seguint unes indicacions de Mn. Joan Ferrer (Vicari Sales) vaig localitzar aquesta obra entre els papers i llibres de Mn. Miquel Clar d'Es Llombards. La família Clar-Lladó em cedí aquest manuscrit pel seu estudi, cosa que públicament li agraiesc.

El llibre es titula HISTORIA DE SANTANY i està datat al 1888. Mideix 0,20 x 0,13 cm, i

té un total de 441 pàgines, dividides en 41 capítols, un índex dels mateixos i un dels personatges que intervenen.

Es una història-novela ambientada en el nostre terme, seguint una narració històrica imaginària amb personatges ficticis barrejats amb alguns de reals, i tot tracta d'una manera humorística i alegre.

Va signada per dos autors: "D. Gumelí Garvillà, doctor en filosofia y letras. Profesor que fue de griego en la Universidad Literaria de Cabrera y actualmente de la de Llombards de historia, miembro de la Local Academia de Historia, etc, etc" i "D. Zolerno Boten del Arc, doctor en dro. Civil y canónigo, Profesor de dro. Político en la Universidad de Santañy, decano de la facultad de la misma y miembro de la Local Academia de Historia etc".

No ha estat difícil identificar aquests autors: D. Gumelí Garvillà era Mn. Miquel Clar Vila d'Es Llombards, i D. Zolerno Boten del Arc D. Llorenç Bonet Clar de Ca'n Ferrereta. Tota una capgirada de lletres.

Tenim notícies de que ambdós autors estaven units per una forta amistat, i no cal dir que els únics títols de que gaudien dits personatges eren el d'eclesiàstic (Mn. M. Clar) i el de misser (D. Ll. Bonet).

També s'anuncia a la contraportada "Con un prólogo del Sr. Calesas Lamper, que segurament es tracte del metge Miquel Escalles Pamer, si bé després d'aquest pròleg no es troba escrit.

Un cop començat aquest article, D. Guillem Bonet, Ferrereta, m'informa de que a l'arxiu de ca seva hi ha altre exemplar tam-

bé manuscrit, d'aquesta curiosa obra; i segons notícies hi col·laborà també D. Marc Vidal Rodríguez, de cal senyor Damià. Essent l'autor material de l'escriptura el vicari de Ca's Majoral.

D'aquest estol de lletraferits locals sabem que eren afectats de realitzar nombroses passejades per la nostra contrada, tertúlies literàries i unes bones bauxes gastronòmiques.

Girant fulla ens topam amb la dedicatòria, que diu: "Al pueblo santañinense en prueba del profundo amor y decidido apoyo a todo progreso de la Patria. Los autores".

Per donar una idea del contingut d'aquest llibre, crec que res millor que reproduir un extracte de l'índex:

"Discurso preliminar. Introducción. Noción de Santañy. Su posición geográfica. Su clima. Su producción. Su flora y fauna. Colonias que actualmente posee. Su estado actual.

(I) Primitivos pobladores. (II) De los primitivos pobladores (continuación) su división en tribus... (III) Invasión fenicia. Su dominación. Principales fundaciones... (IV) Colonias griegas. Su establecimiento en Santañy... (V) De los cartagineses. Idea general de su constitución. Su religión.. (VI) De los cartagineses (continuación) Sitio de las Salinas, Victoria de sa cova de s'Aigo... (VIII) Modo como se gobernó Santañy desde la expulsión de los cartagineses hasta que vinieron los romanos. Guerra con Felanitx y Campos... (IX) De los romanos. Victoria de Silla d'esmig... (X), (XI) i (XII) De los romanos (continuación) Nuevas tentativas de los romanos en contra de Santañy. Derrota de los santañynenses en los cam-

pos del Puput. Sitio de Son Cosme Pons. Guerra de Cala Llonga. (XIII) Santany romana. (XIV a XVII) Santany romana (continuación). (XVIII) Invación bárbara. Venida de los godos. Batalla des Puig den Feo. (XIX) Fundación de la monarquía por Sombrerico. Batalla de la Font Santa. (XX) Cobrombo I. Guerra con Campos. Paz de Son Covas. Toma de Cas Concos. Paz des Rosells. (XXI) Jaime I. (XXII) Catalina I. Victoria de Cabrera. (XXIII) Jaime II Guerra entre Felanitx i Santañy. Tregua de Cas Concos. (XXIV) Jaime III. Regencia de Esclata-saiñc. (XXV) Cobrombo III Sujeción completa de la Galera, Rosells y Cas Concos. Paz de sa Barrala. (XXVI) Continuación del reinado de Jorge I. El duque de Galinorba. (XXVIII) Estudio de Santañy durante la dinastia anterior. (XXIX) Parlamento de Santañy. Guerra con Bernardo VI de Porreras. Paz de la Crevata. (XXX) Guerras entre Felanitx y Santañy. Revolución de Pancha Buida. (XXXI). Guerra con Campos. (XXXII) Pérdida de Son Covas. (XXXIII) Invasión árabe. (XXXIV) Continuación de los emires, (XXXV) Guerra de independencia. Batalla des Puig Gros. (XXXVI) Continuación. Jornada de Son Salom. Victoria des Bartumins... (XXXVII) Fundación del Califato de Felanitx... (XXXVIII) Califato de Santañy. (XXXIX). Venida de Jaime I de Aragón. (XL) Reconquista de Santañy. Llegada de Jaime el Conquistador. Toma de Consolació. Toma de la Costa, Al. Blanca y Calonge... (XLI) Como fue gobernado Santañy después de la conquista..."

Vegeu ara un fragment d'una d'aquestes imaginàries i ferrestes batalles:

"Tal como hemos visto en el capítulo anterior, se encontraba Santañy bajo el yugo de los árabes y dependientes de los califas de Damasco. Pero cansados los árabes santañynenses de tal sujeción...sería ponerse de acuerdo con Campos ó con Felanitx y levantar la Guerra..."

Así lo hicieron y de acuerdo Santañy, Felanitx, Campos y Porreras, organizaron secretamente un ejército que lo formaban más de dos mil hombres y quinientos doce burros, y pusieron al frente al general campante Abul-Abbas y el santanyense Embarbali —ben-Abuyat, y la burricia estaba bajo el mando del felanigense Hixem y del porrerense Batum-Ben-Estirat...el 15 de marzo del 826 se sublevaron y degollaron a todos los emires. Llegada a Damasco esta noticia inmediatamente enviaron al sur de Mallorca tres mil moros, al mando de Ambalada y desembarcaron en Porto Petra y como el ejército aliado se encontraba en Felanitx, los moros africanos pudieron internarse llegando hasta el Puig Gros...Y allí empezó la batalla. Reñido más que ninguno de los que hemos visto fue este combate, abofeteáronse unos a otros, y soltando los aliados los burros se desbocaron estos de tal manera, que hicieron rodar la mayor parte del ejército africano por ambas vertientes de la antedicha montaña, y con tal apoteosis terminó la batalla del Puig Gros en 23 de enero de 627".

A l'índex de personatges n'hi figuren més de quatre-cents, amb noms tan inverosímils com: Alejo Escalabit, Pitiscurrís, Arnaldo Porcastrell, Baltasar Ahontets, duque de Sa Bagasetta, Apolonia Enterrosay, Murà-Ben-Estufat, Supo Ben-Sapigut...

Fins aquí un breu comentari sobre aquesta novel·la humorística; potser fruit d'unes vetllades divertides d'un grup d'amics, que sens massa pretensions literàries sentiren la necessitat de manifestar les seves inquietuds i aficions, que restaren reflectides en aquest llibre. L'amic llibre.

col.laboració

Deu fer prop de cinquanta anys, un dissabte de Pasco que havíem anat, amb els meus pares, de Manacor a Santanyí amb s'Exclusiva d'En Busques —sa Camiona d'En Busques pels manacorins— vaig poder assistir a un espectacular encisador que va restar gravat dins la meva ment, ben tendre aleshores.

Mercè a la memòria pròpia estimulada per la dels familiars, com sol succeir sovint, he recordat sempre que l'horabaixa d'aquell dia, després d'haver vist el traüllet festós que hi havia per sa Plaça de Santanyí, quan partírem cap a ca els padrins, vaig agafar una moneia de mil dimonis que tot just va acabar bé per allò d'esser a ca els padrins, que, amb la seva intervenció, propiciaren el retorn a aquella festa amb la que els santanyiners celebraven la benedicció del Ciri Pasqual amb el ritual trullós d'"Es llum nou", una trobada popular, un anar i venir de gent, de totes les edats, amb gest festívol i una espelma a la mà, col.laborant a crear el climax d'encanteri que afavoria la religiositat mesclada amb el paganisme del foc i del fum, i l'entrada de fosca.

He llegit aquests dies, en un exemplar del periòdic "Santanyí" de l'any 1959, que m'ha deixat l'escultor Miquel Morrell, un article de Cosme Escalles, en el que l'autor descrivia la festa d'"Es llum nou" parlant de les tres enceses i apagades preceptives, pròpies, i de les moltes, complementàries, provocades per les bufades, indefugibles, dels altres, alhora que anaven cantant allò de: "Es llum nou, es llum vell, que s'apaga i s'encen...", llamentant-se ja aleshores, fa vint-i-sis anys, de la pèrdua de la festa, com ho hauríem de lamentar encara ara tots, o, millor dit, recobrar-la tot d'una, ja que bé ho mereix pel seu caràcter tradi-

cional per la seva originalitat —no sé que es faci enlloc més— i per la seva senzillesa que permet la participació de tothom.

Per seguir el meu costum d'acabar afegint una facècia, heus aquí una que té relació amb el foc, i que, per haver-me-la contada mon pare, sempre he cregut que devia venir de per devers Santanyí. Segons deia, hi havia, fa molts d'anys, dos amics fadrins vells, sens família, més que necessitosos; aferrats, que en una de les seves converses habituals i llargues, amb les que es feien companyia mútuament, es posaren d'acord en pasar les vetllades un dia a ca un i un dia ca l'altre, per tal de distreure's economitzant així la meitat del foc i del llum de cadascun.

Feia pocs dies que havien iniciat les visites al-

ternatives quan un dels dos va exposar una nova idea complementària:

—Saps que he pensat? —va dir— Que per xerrar no necessitam llum i si l'apagàssim encara estalviariem més.

—Bona idea —va dir l'altre i, a partir d'aquell vespre, conversaren a les fosques.

La cosa anava d'allò millor, i, un vespre, quan, per a donar més convicció a una de les seves reflexions, el visitant va posar una mà damunt un genoll de l'anfitrió, va exclamar sorprès:

—¿Què no dus calçons?

—Es que he pensat —va contestar el company— que per xerrar a les fosques tampoc fan falta es calçons i els m'he llevats per estalviar més encara.

Bonet de ses Pipes

ES LLUM NOU

SANTANYI

ANY EUROPEU DE LA MUSICA

**Dia 20 d'Abril, a les 21'30 a l'església
CONCERT DE PIANO a càrrec de**

JOAN MOLL

**Dia 21 d'Abrii, a les 21'30 a l'església
VETLLADA MUSICAL amb la intervenció de**

LA CORAL SANT ANDREU · BANDA MUNICIPAL DE MUSICA
MATEU OLIVER, organista

i els estudiants de musica
CATALINA JULIA VIDAL
FRANCISCA BINASSAR BURGUERA
J. MIQUEL ESCANDELL MAS
MARGALIDA LLAMBIAS VIDAL

M. ANTONIA BURGUERA VIRGER
MARIA CALDENTEY VIDAL
Ma. Concepció Barceló Ciar
ANTONIA SUAU SBERT
I AGRUPACIO CORAL DE L'ESCOLA

QUEDAU TOTS CONVIDATS

L'AJUNTAMENT DE SANTANYI

INFORMACIÓ LOCAL

Pregó de Sant Jaume

A l'edició del mes de març informàvem de la petició feta per l'Ajuntament de Santanyí a N'Antoni Vidal Ferrando per fer el pregó de les properes festes de Sant Jaume. N'Antoni ha acceptat l'ofertament, cosa que ens complau, doncs segur que passarem una estona ben agradable escoltant aquest bon amic i col·laborador.

A la segona part d'aquest acte que encetarà les festes del Sant Apostol actuarà la Coral de Sant Andreu.

L'adob de la carretera Campos-Santanyí que ha portat a terme el Govern Balear ha finit. Ha estat una bona millora de cara a l'augment de tràfic que ocasiona l'època estival. Per altra part la brigada de caminers de Santanyí ha adobat nombrosos desperfectes, especialment clots a distintes carreteres; cosa que era molt necessari, sobretot al revolt de Cala Llonga.

Concert de la Coral St. Andreu

El pasat dia 30 la nostra coral, dirigida per Damià Vidal, oferí un concert de Setmana Santa. Dít acte fou presentat pel regidor de cultura del nostre ajuntament Marc Vallbona.

L'audició començà a les 8,30 del vespre, i si bé no es registrà una gran afluència de públic, l'assistent demostrà una gran atenció, seguint amb interès el desenvolupament del concert. S'Oferreren obres de Palestrina, Victoria, Bach, Schubert, Mozart i Monteverdi. Cal destacar, d'aquest darrer autor, l'interpretació de l'obra "CANTATE DOMINO", a 6 veus mixtes, que posà

punt final al concert.

Una vegada acabada l'audició es reté un senzill però emotiu homenatge a D. Joan Piña Aguiló, que fou molts d'anys director d'aquesta coral. Per mans de Mn. Joan Ferrer, i en nom de tots l'hi fou entregat un obsequi consistent amb una fulla de pergamí d'un cantoral del segle XVII, degudament enmarcada i amb una petita placa amb la següent inscripció: LA CORAL SANT ANDREU A D. JOAN PIÑA AGUILO - SANTANYI 1985.

L'homenatjat agrai profundament aquestes atencions i fou felicitat per tots els assistents.

Jesús Camargo inaugura una exposició de pintura a la sala d'exposicions de LA CAIXA, mostra que ha estat molt visitada. L'artista presentà obres amb temes de la nostra contrada i d'altres indrets.

Fa unes setmanes que fou inaugurat el bar-restaurant VORAMAR, a Cala Santanyí. Hi assistiren nombrosos convidats que felicitaren a la família Prohens-Vidal, nous propietaris de l'esmentat establiment. Enhorabona.

Dins el pla de millora y conservació de la xerxa de carreteres el Consell Insular de Mallorca destinarà 4.299.400 pessetes a la carretera de Calonge-Cala d'Or, i 5.727.500 a la de Santanyí-Cala Figuera.

SETMANA SANTA 85

Les solemnitats litúrgiques de la Setmana Santa començarem amb la benedicció dels rams i palmes a la Placeta de Sa Porta

Murada. La processó atravessà la Porta seguint pel carrer Centro i pujant la Plaça Major cap a l'Església on es celebrà l'Ofici de la diada.

Horabaixa a les cinc, els Dotze Sermons foren predicats per Mn. Miquel Barceló i Manresa vicari.

El dijous Sant, a les 6 de l'horabaixa, amb gran assistència de creients, fou celebrat l'Ofici del Sant Sopar. El monument restà instal·lat dins el Roser. El vespre a les deu, després de la lectura de l'Evangeli de Sant Joan, tingué lloc la funció del Lavatori de peus als apòstols. Seguidament s'ordenà la Processó acompanyant la Sang que seguí per l'itinerari tradicional.

El Divendres Sant horabaixa, i a la mateixa hora del dijous, fou celebrada la Solemne Funció Litúrgica pròpia de la diada. El vespre, Davallament i sermó pronunciat per Mn. Antoni Bonet. Seguidament processó del Sant Enterro pels carrers de costum.

Cal destacar el silenci respectuós en totes aquestes funcions.

La Coral Sant-Andreu participà de totes les solemnitats, donant compte una vegada més de la seva superació constant en les solemnitats litúrgiques.

El foc nou de la Vigília Pasqual fou beneït a la Placeta de l'Escola, avui dita de la Constitució, des d'on principià la processó de cap a l'Església on tingué lloc la missa solemne.

A la matinada del dia de Pasqua se celebrà la tradicional processó de l'Encontrada, i després l'Ofici. A la sortida, els molts d'anys es repetien en boca de tothom.

El nostre amic i col·laborador de SAL i XEIXA, Gori Suau i Vidal ha fet donació a la Biblioteca Municipal de la col·lecció completa dels programes de les festes de Sant Jaume, aquests una vegada enquadernats en un sol volum estaran a disposició dels lectors a la nostra Biblioteca.

Cosme Aguiló i Adrover va participar el mes pasat al Ié. colloqui de la societat onomàstica dels països catalans celebrat a València, amb un treball sobre els mots "Estell" i "Espalmador" en la toponímia de Cabrera.

ANIVERSARI

En motiu de celebrar-se enguany el 50è. aniversari de la inauguració de "La Caixa" en el nostre poble, el delegat de la mateixa, D. Manolo Gomis, ens ha facilitat el programa d'actes que es celebraran dins aquest any.

Dia 3 de maig —Mostra de dibuix infantil (1a. etapa d'E.G.B.) amb la participació de totes les institucions escolars de la Vila.

Dia 11 de maig —Concert dels "Blavets de Lluc", a les 9,30 a l'Església amb col·laboració de la Parròquia.

Dia 17 de maig —Mostra de dibuix infantil (2a. etapa d'E.G.B.).

Dia 29 de juny —Festival Rock amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Dia 30 de juny —Homenatge als vells, amb la col·laboració de les Amas de Casa.

Dia 25 de juliol —Exposició de pintura i escultura a càrrec dels artistes locals.

LES BALEARS I EL MERCAT COMU

Davant l'entrada del nostre país a la Comunitat Econòmica Europea, la Conselleria d'Economia i Hisenda de la Comunitat Autònoma de les Balears, ha emès un informe sobre la repercusió que aquesta entrada tindrà dins els diferents sectors de l'economia balear. "Sal i Xeixa" reproduceix el que creu és més interessant per a la nostra comarca: Turisme i Agricultura.

SECTOR TURISTICO

Como es bien conocido, esta industria es el pilar básico de la economía balear, aportando más del 57 o/o del P.I.B. de las Islas.

La incidencia de la adhesión a la CEE de España, no va a tener previsiblemente una gran influencia en este sector productivo, ni negativa ni positiva, aunque quizás a medio y largo plazo sí tenga un efecto beneficiario esta integración, siempre y cuando se adopten las medidas oportunas, cosa que parece ser lógica e inmediata, habida cuenta la capacidad de respuesta y reacción que demuestra en todo momento el empresario de este sector.

Entre los efectos que más concretamente parece se pueden producir, están:

a) Ya, actualmente, la mayoría de turistas que recibe la región balear, proceden de la CEE, y ante ello las ventajas psicológicas y administrativas de la eliminación de trabas aduaneras y burocráticas junto con la defensa del turista comunitario favorecerá esta corriente, asimismo, también la beneficiará el hecho de la extensión a todos los países comunitarios de la total cobertura de asistencia médica a través de la Seguridad Social, factor éste que puede conllevar un interés especial para el turismo de la tercera edad. Sin embargo, el impacto puede ser negativo del nivel de asistencia sanitaria si tenemos

en cuenta que la legislación comunitaria integra las Seguridades Sociales de los países miembros, y Baleares no cuenta con una estructura adecuada en la Seguridad Social de la Región para atender a los cuatro millones de visitantes turísticos. Los servicios actuales son claramente insuficiente incluso para la población actual, que es de 680.000 habitantes.

b) Previsible aumento de los precios, puede afectar negativamente, debido a la aplicación de la Política Agraria Común (PAC), que producirá al encarecimiento de la dieta alimentaria. Así y todo, dicho encarecimiento no parece que vaya a ser lo suficientemente relevante como para afectar muy intensamente a dicho sector. Teniendo en cuenta que la respuesta no debe ser tanto en el sentido de abaratar producto como en el de diversificar, especializar y aumento de calidad.

c) Aunque la CEE no ha tomado muchas medidas en el tema turístico, sí parece ser que últimamente se ha tomado clara conciencia de ello y se están elaborando una serie

de estrategias por medio de recomendaciones o directivas que van desde el fortalecimiento de las corrientes turísticas intracomunitarias hasta la directiva de seguridad en establecimientos hoteleros. Hecho éste que puede favorecer en Baleares desde el punto de vista de garantía de servicio que tendrá el posible visitante.

Evidentemente de todas las medidas ya existentes y las intenciones de la CEE se infiere que la integración de España puede repercutir muy beneficiosamente en el sector turístico balear. Debe especificarse que estas ventajas no serán ni muy inmediatas ni muy grandes, y que también que conlleven inconvenientes, no obstante, a medio y largo plazo las ventajas serán más claras.

SECTOR AGRARIO

Baleares, tanto por su dimensión como por su especialización, no es una región con una fuerte producción agraria, y frente a ello hay que añadir que los productos conti-

mentales que serán los más afectados, negativamente, por la integración, no son representativos de nuestra producción. La producción de cereales de Baleares no autoabastece la región y es más los precios de la organización de mercado son más remunerados que los hoy vigentes en España.

Una de las únicas producciones en la cual la región es exportadora a los países de la CEE, es la patata, y para éstos productores será favorable la integración en la CEE, esto vendrá inducido por la erosión que la integración producirá sobre las preferencias agrícolas concedidas a los países mediterráneos, que implicará un incremento de la competitividad de nuestro producto.

En las producciones de hortalizas y frutas de la situación de nuestro campo no se puede definir sin saber cuáles van a ser definitivamente las condiciones, pues son productos considerados como sensibles por la CEE. Si bien, se puede decir aquí ya que en hortalizas balears se beneficiará, por el mismo motivo de erosión que se ha comentado en el apartado de tubérculos. En frutas, Baleares es deficitaria, con lo cual la integración en la CEE no va incidir en nada.

En otras producciones típicas como alcaparras, orejones, etc., de los cuales Baleares ya es exportadora, se verá sensiblemente mejorada al final del proceso integrador, por ser productor de una gran demanda en los mercados CEE al no existir barrera arancelaria, estarán en mejor condición de competir.

Se puede establecer aquí como ya expresó en su momento el Conseller de Agricultura, que Baleares debido a sus condicionantes específicas, pues serán este tipo de producciones las que mejor expectativas de mercado y beneficios tienen.

L'ESGLÉSIA AMB NOVA IL·LUMINACIÓ

"També s'ha d'alegrar la mare Església coronada amb l'esplendor d'aquesta llum. Que el cant gojós del poble resoni en aquesta sagrada nau". Pregó pasqual.

Mai com enguany per Calonge, aquestes paraules nan tingut tant de sentit. En aquest moment del pregó s'estrenava la nova il·luminació de l'església i una cascada de llum queia damunt el poble reunit per celebrar la Vetla Pasqual.

La nova il·luminació és l'obsequi del poble de Calonge en motiu de les noces de diamant de l'església. Es l'agraïment d'un poble creient per la presència de l'església al nostre poble simbolitzada amb el primer oratori beneït l'any 1801 ampliat l'any 1845 i posteriorment amb l'església beneïda com tots sabeu el 29 de setembre de l'any 1909.

L'església romànica-alcoveriana de Calonge, sens dubte la millor i més acabada de les esglésies dirigides per Mn. Toni Ma. Alcover segons l'opinió dels entesos, ens mostra millor que mai, ara la bellesa de les seves línies, l'austeritat de les seves columnes i capitells, la noblesa de les seves pedres i ens parla sobretot de la gran fe d'aquells calongins que entre els anys 1903 i 1909 bastiren aquest temple tan hermós. L'himne de gratitud de poble calongí s'ha fet llum esplendorosa a la vetla pasqual aquest any.

PRIMERA COMUNIO

EL dia 14 d'Abril i a l'església parroquial de Calonge, els germans Catalina i Tomeu Adrover de Ca'n Maganet, varen rebre la primera comunió enmig de l'alegria

dels seus pares i familiars, que els acompanyaven.

Enhorabona Catalina i Tomeu, que el fet d'haver rebut el pa del cel augmenti la vostra felicitat i tam-

bé la dels vostres pares padrins, i que tots junts per molts d'anys pogueu seguir compartint la taula del Senyor.

LA POSSESSIO DE CA'N MARINES CALONGE

A Calonge ja no queda cap possessió que no hagi estat parcel·lada. La darrera que hi va haver era Ca'n Marines, d'una extensió de 320 quarterades, i va esser establida fa una setentena d'anys, aleshores estava d'amo a la casa Joan Grimalt i aquest a més de comprar un caramull de quarterades també va comprar la casa amb tot el seu armeig. Avui hem parlat amb la propietària, Antonina Grimalt Vadell i amb el seu germà Miquel, ambdós fills de l'esmentat Joan Grimalt. Intentarem transcriure el que ells tan amablement ens han contat.

EL NOM DE LA POSSESSIO

Pel propietari, Don Pere Antoni Socias, el nom del lloc era senzillament Calonge, també consta així en una escriptura del notari de Felanitx, Don Miquel

Carrió i Obrador. Però per la gent del poble el nom de la possessió era el nom dels amos que tenien ses amitges, o que tenien la possessió arrendada.

El nom més antic que es coneix és "Sa Torre dels Aulets", després es va dir "Sa Torre dels Gaiardets", més tard "Sa Torre dels Bennassars" i darrerament, "Can Marines". Aquest nom darrer es deu a l'amo Antoni Roig Binimelis, àlies "Marines" de S'Horta, que va estar d'amo a la possessió.

Però, Antoni Roig Binimelis no va esser el darrer amo de la casa, encara que el nom que ell li va donar es perpetuà. Suposam que com que el seu successor, Joan Grimalt Matemales, al que deien de Ca'n Esteva degut a que la seva família des de molts d'anys enrera estava allà, doncs de Joan Grimalt va anar a Ca'n Marines no com a amo,

en un principi, sinó que va prendre les terres a migtes amb l'amo Antoni "Marines", el qual les tenia arrendades a n'el senyor. Aquesta situació va durar 20 anys, fins que per unes desavenències, el senyor va decidir que Antoni Roig deixàs la casa i quedàs com a amo de la mateixa, Joan Grimalt. Com que la situació no va canviar massa, ja que pràcticament l'únic canvi va esser que el pagès enlloc de fer els tractes amb l'antic amo, els feia directament amb el senyor ja que com hem dit, va passar a ocupar el lloc d'amo.

Segurament el fet d'haver entrat amb aquestes circumstàncies un poc especials, el nom que a la casa havia donat l'amo Antoni "Marines", quedàs perpetuat.

UNA ESCRIPTURA D'AMITGES

De l'escriptura que va fer el notari de Felanitx, quan Joan Grimalt Matemales, va entrar d'amitger a Ca'n Marines, volem treure els següents paràgrafs que reproduïm literalment: "En la villa de Felanitx de la Provincia de Baleares a los veinte y seis días del mes de Noviembre de mil ochocientos setenta y uno: ante mi D. Miguel Carrió Obrador, notario i con residencia en la misma, y testigos que se expresarán, comparecieron: Antonic Roig Binimelis, hijo de... Pedro Juan Roig y Alou hijo de...por una parte, y de otra Juan Grimalt y Matemales hijo de...los tres por mi conocidos y hallándose en pleno goce de sus derechos civiles con capacidad legal para otorgar esta escritura de arriendo er aparcería dicen:

-Primero: Que los antedichos Antonio Roig y Binimelis y su sobrinos Pedro Juan Roig y Alou, tienen

en arrendamiento de D. Pedro Antonio y Socías, vecino de Lluçmayor su predio llamado Calonge en el término de Santanyí; cuyo arrendamiento no les conviene continuar y por este motivo han convenido en darle en aparcería al nombrado Juan Grimalt y Mateales por los cuatro años que aún les restan para concluir aquel arrendamiento y Grimalt lo acepta todo bajo los pactos y condiciones siguientes:

...

...
-**Décima:** Todo el gasto que se haga cuando los señores pasen al predio, ya sea de animales de pluma, cabrío, de lana y una lechona, se sacarán del bul-ton mayor.

...

...

-**Décimo tercio:** También será a cargo del aparcerero emplear quince libras en mejoras en el mismo predio y junto donde lo señalará Roig.

-**Décimo cuarto:**...el aceite de mata que se haga se entenderá de tres dos para el aparcerero.

...

...

-**Décimo octavo:** Se entregarán al aparcerero los estims, que el mismo deberá responder al concluir la aparcería y son los siguientes:

1.-Setza corderas de blat per llavó bo, net, porgat y rebador.

...

...

4.-Denou corderades de goret de dues reyas, més sis corderades de goret de tres reyas, estimat a un duro d'or per reya y corderada.

5.-Un porc sanat, es seu valor, tretza lliuras.

...

...

16.-Cent dotza cañisos, la tercera part de caramotxas y las dos restantes de cañas, bons y rebadors.

...

...

21.-Cuatre poals en s'ansa de ferro, dos a la cisterna, un al arjup y un en es Calons, bons y rebadors.

Fins aquí una part de la llarga escriptura notarial, que hem resumit a fi de que servis de mostra.

LACASA

Sense cap dubte dins les cases de Ca'n Marines deven haver passat molts de fets que creim seria molt interessant conèixer, si aquelles parets parlassin... quantes de coses tendrien per contar-nos, una casa amb cents d'anys d'existència. Quines taulades de gent el dia de les matances o el dia de les tonedures, quins balls més vitencs, quines peladisses d'ametles i quants d'altres esdeveniments deven haver tingut lloc a dins aquestes antigues cases.

Després de la darrera ampliació, la casa consta d'una planta baixa, que habitava el pagès, el primer pis era per l'amo i un segon pis que s'emprava com a graner.

A la planta baixa també hi havia el molí de sang, per fer farina, (el molí de sang s'anomena així, perquè l'element motor és l'esforç d'una bística). També naturalment, adjuntes a la casa hi havia, totes les dependències necessàries per l'ús de la pagesia.

Aquesta casa està ben conservada i podria molt bé tornar servir com a la casa d'una gran possessió.

LATORRE

El que pareix que té més importància històrica és la torre que està aferrada a la casa, construïda com a defensa a n'els atacs de la moreria. Primerament era més alta, però perquè la part de dalt amenaçava de caure, li varen tomar un parell de brases. Així i tot es pot comprovar que és una vertadera obra arquitectònica, sobretot la volta del tapament.

L'ALJUB

Es nota que també donaven molta importància a n'el tenir gran quantitat d'aigua almacenada. D'aquí ve que tinguessin una cisterna de 50 pams de fondari per altres 50 d'ample i a més la grandiosa aljub, que pareix un simple corral i a davall és l'aljub que està tapada amb una volta de canyes. Un cas curiós

d'aquesta aljub és que a Ca's Senyor varen donar mitja quarterada a Ca'n Marines per poder tenir ampriu a l'aigua de l'aljub.

FETS HISTORICS

Es natural que a un lloc tan antic hi hagin passat esdeveniments de tota classe, se'n contenen bastants, alguns dels quals ja no es sap si són història o llegenda, com és el cas de que a davall una pedra i ha una dona enterada.

Una d'aquestes històries és la que va passar amb un misatge que deien en Jaume Pruneres i era de S'Alqueria Blanca, llogat a Ca'n Marines a n'els catorze anys, a l'edat de fer el "servici" va haver d'anar a la guerra de Cuba juntament amb un fill de la casa. En Jaume tenia uns estalvis, que consistien en un duro d'Or i un parell de peces i l'es va donar a l'amo amb la recomenació que les guardàs fins que ell tornaria, i si no tornava que fes el que volgués amb la seva fortuna. Després de quatre anys d'estar a Cuba en Jaume va tornar amb la notícia de que el fill de l'amo era mort, encara que d'aquest fet ni ell ni ningú mai n'hagi tingut confirmació oficial. L'amo va tornar el duro a n'el misatge, era el mateix pequè l'havien posat a dins un mocador de quadros a damunt un escudaller a dins la cuina i sempre va estar allà mateix. En Jaume Pruneres va estar set anys més de misatge a Ca'n Marines, fins que es va casar, i la relació entre aquest i la família de la casa va durar sempre i encara dura amb els seus

descendents.

Una altra història és la que va passar fa molts d'anys i també era la d'un misatge. Aquest era molt afectat dels vespres sortir de casa i anar de bulla o no se sap a on, el cas és que un vespre, un altre misatge per fer-l'hi por es va abrigar amb un llençol i l'esperava a la tornada. El que venia quan va veure la bubota, va agafar una pedra com el puny li enverga pedrada, el va endevinar de ple i la bubota va caure. Ell no en va voler sebre pus raons, adreça per dins la tanca i se'n va anar a jeure. El se'n demà se'n varen adonar que faltava un misatge, i va esser la bubota que la pedrada del seu company havia mort. En el lloc a on va morir varen fer una creu, que durant molt de temps va recordar el fet de la mort del misatge.

Modestament reconeixem que no sabem treurer-li tot el suc a la història de Ca'n Marines i esperam que qualcú, algun dia, filerà més prim i així es coneixerà millor el que és i era una de les cases de més solera de Calonge.

Per acabar voldríem aclarir que quan hem nomenat la família Grimalt hem fet referència a tres generacions. Primera; Joan Grimalt que va esser el que hi va passar l'any 1871. Segona; altre Joan Grimalt que fou el darrer amo de la possessió fins que aqueixa es va establir i que aleshores va comprar la casa i part de les terres. I la tercera generació que són els actuals propietaris a n'els quals estam molt agraïts per el que ens han contat.

Marc Vallbona

S'ALQUERIA BLANCA

ENTREVISTA AL GRUP DE TEATRE "POU DEL REI"

S'altre dia vaig anar a entrevistar al grup de teatre "pou del Rei" de s'Alqueria Blanca. Me varen rebre tres components del grup (Na Catalina, Na Bel i n'Antònia). Me vaig adonar de que són components d'un grup, que a més d'esser-ho de teatre, són un grup unit i obert a altres. L'entrevista va esser prou interessant per omplir un parell de folis. El més interessant va esser el següent.

QUINA ES LA HISTORIA DEL GRUP "POU DEL REI"?

El grup "Pou del Rei" té les arrels enfora, però com a tal hi figura de l'any passat, quan a les festes de Sant Roc vàrem representar "bon viure i no treballar no pot durar". Fa molts d'anys (8 ó 9) vàrem representar "L'amo de Son Magraner" molts dels que ara formen part del grup. Ho vàrem deixar anar un poc, i després d'uns quants anys

vàrem representar, "Els Calçons de Mestre Lluç". Es va tomar deixar una mica i llavors (ja teníem a n'en Gaspar com a rector i amb la seva col.laboració) vàrem representar "Ca Nostra", fa uns sis anys. Al 83 en motiu de les festes de Sant Roc representàrem la primera obra original, important com a sainet, de la Catalina Rigo "Ses Crides d'Avui en dia", interpretada per Esperança Bonet, Catalina Rigo, Isabel Pons, Antònia Bonet i Gabriel Salom. Després es va escriure la de "Bon viure i no treballar no pot durar" també original de na Catalina Rigo i aquest pic ja ho vàrem fer com al grup anomenat "Pou del Rei".

-Perquè "Pou del Rei" per nom?

-La democràcia ho va determinar, ens va dur molta feina el cercar i posar un nom adequat al grup. En varen sortir molts de noms: "Penya Bosca", "Consolació", "Pou del Rei", etc. i com que ningú es posava d'acord vàrem fer votacions, i la majoria va optar per el de "Pou del Rei", i ningú hi va posar cap inconve-

nient. A més, trobam que és un nom acertat, perquè no deixa d'esser cosa nostra i això és important.

-Què vos ha impulsat a crear aquest grup?

-Més que res han estat les ganes de fer comèdies. No varem pensar massa en formar un grup de teatre, sinó que senzillament teníem ganes de fer comèdia i ja vàrem tenir el grup format, tant sols vàrem pensar, hem de fer una comèdia: i el grup acte seguit es va formar.

-Havíeu pensat mai en formar un grup de teatre?

-No, però el fer teatre és una cosa que (uns més i altres no tant) ens agrada molt i era un poc l'il.lusió de tots, formar part d'un grup. He de dir que per fer el grup no hi va haver cap inconvenient, perquè teníem més voluntaris que personatges.

-Vos considerau components d'un grup de teatre, o és per voltres tan sols una espècie de "hobby"?

-Mos consideram (i d'això en som conscients) components d'un grup de teatre, ara bé és també una espècie de "hobby", però ens ho agafam com per a divertir i a pesar dels molts de sacrificis nosaltres també ens divertim molt al temps que hi posam el

màxim interès per fer una cosa ben feta. No ho feim per passar el temps, ho feim perquè ens dóna gust. Quan s'ha representat l'obra i veim que ha sortit bé tenim una gran satisfacció, i donam tot quant hem fet per ben empleat. Ells llargs mesos d'assaig es veuen recompensats.

-Heu rebut cap classe d'aprenentatge, per formar part del grup i per esser actors de teatre?

-No, de cap classe (ho diuen tots a la par). En Guillem i na Neus han estat els únics que ens han ajudat diguent-nos el que havíem de fer, noltres ens hem fiat d'ells i tot ha sortit així com esperàvem.

-Quantes obres heu presentat?

-Com a grup "Pou del Rei" només "Bon viure i no treballar no pot durar". Els altres anys no havíem posat nom a n'el grup però aquest hi era dins el poble. Aquesta obra la va escriure na Catalina Rigo, ho va dir a na Neus i a n'en Guillem, que li varen donar molts d'ànims, vàrem escoltar una vespre l'obra, (que ens va fer esclatar de riure). Vàrem repartir els papers i vàrem començar a assejar. Va arribar el dia de Sant Roc, el dia de l'estrena, i la gent, segons noltres, ens va fer molt de cas.

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Horizontals

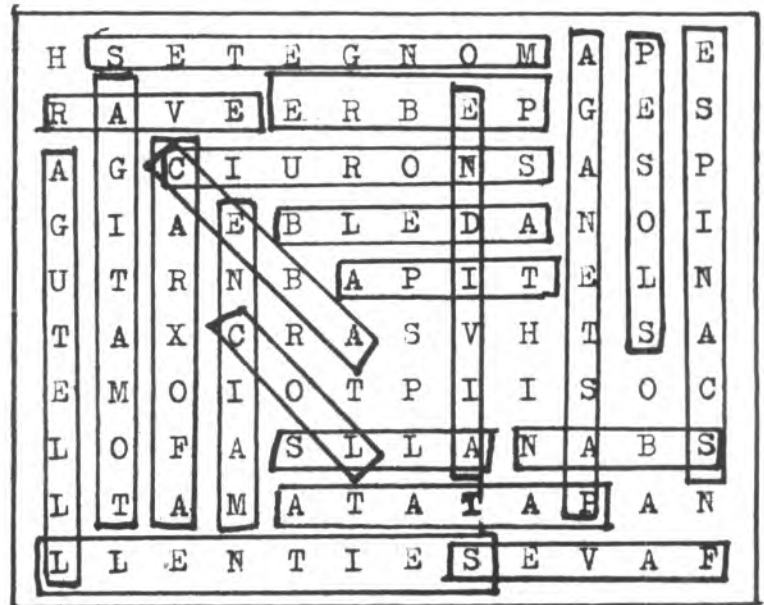
- 1.-Sínia, Anar.
- 2.-I. Vuit, Ge.
- 3.-Noranta, Ai!
- 4.-Dues, ICONA.
- 5.-R.T. Una. A.
- 6.-Inotne, To.
- 7.-A. La Rop. P.
- 8.-N. Suara. T.
- 9.-Sé. Carbó. A.
- 10.-Et. A. IA. Ar.

Verticals

- 1.-Síndria, Se.
- 2.-I. Ou. N. Net.
- 3.-N. Régol.
- 4.-Ivas. Tasca.
- 5.-Aun. Un. Ua.
- 6.-Itinerari.
- 7.-Ataca. Orba.
- 8.-N.O. Paó.
- 9.-Aganat. A.
- 10.-Reia. Optar.

SOPA DE LLETRES

- Tomàtiga
Pesols
Alls
Apit
Pastanaga
Carxofa
Enciam
Nabs
Bleda
Ceba
Endívia
Col
Espinacs
Lletuga
Ciurons
Mongetes
Patata
Rave
Pebre
Faves
Llentis

Inclús abans de la posta del sol ja hi havia gent que esperava per esser-hi d'hora. Es va representar l'obra i es va veure un ambient de festa i de gent amb molta d'il·lusió i quan la varen veure més ànims ens varen donar. S'ha demostrat que anant a altres llocs a representar-la i mos han seguit, n'hi ha que l'han vista tants de pics com l'hem feta i seguiran vinent a veurer-la quan la tornem representar.

-Com creis que vos veu el poble de S'Alqueria?

-S'Alqueria (llevat d'expectacions, sense importància), pareix que ens veu molt bé. Molta de gent mos demana si n'hem de fer un altre prest, i mos donen ànims constantment. Sa gent mos té un gran respecte i una gran simpatia. La nostra il·lusió sempre ha estat fer s'estrena de ses obres a S'Alqueria, perquè sabem que al poble li agrada, i a més perquè veim sempre una gran acollida del poble de S'Alqueria que mos dona sempre.

-Teniu cap obra en projecte?

-Sí en tenim una altra en projecte per enguany i ja passa d'hora d'haver-mos-hi posat. No podem anticipar res perquè a més d'esser una sorpresa, no mos agrada anticipar res per por de que no surti com havíem dit.

-Heu participat a cap festival de teatre?

-Sí, a sa Mostra de Teatre de Manacor, que segons tota una sèrie d'opinions (inclús de certa premsa) diven que varem esser els millors o almanco que més varem agradar al públic. A part d'això, va anar molt bé, mos varen fer molt de cas i va venir molta de gent de S'Alqueria. A la Mostra hi varen participar els pobles de Soller, Manacor i noltros. El primer vespre actuaren els de Soller i hi va anar poca gent (...o per manca d'informació o d'interés). El segon vespre actuaren els locals, els de Manacor. El tercer vespre noltros. Mos pensàvem que seríem els externs, i varem quedar molt sorpresos perquè hi va haver molta de gent, i mos

varen fer molt de cas. El poder-hi participar ha suposat per noltros una gran alegria, perquè a més mos hi varen convidar, convidada que va esser del grup de teatre de Manacor que mos va veure actuar a Calonge, i noltros varem dir que sí, clar està.

-Rebeu cap classe d'ajudes, idees, subvencions de qualque banda.

-No, no rebem pràcticament res, i mos aniria molt bé rebre qualque cosa de per qualque banda. Ara bé, noltros no demanam res. Només per Sant Roc del 84 varem rebre una subvenció pel decorat, amb la condició (que noltros mateixos posàrem) de representar l'obra totalment gratis.

-Vos veis habitualment?

-Mos veim cada dia perquè som del mateix poble i aquest és petit. Però quan mos veim i feim una rialla és quan organitzam una torrada o un sopar. Entre noltros ha sortit una amistat i un companyerisme que quan mos veim p'es poble sempre es fan presents. El grup si no té res en projecte no es reuneix habitualment.

Trobau a faltar qualque cosa?

-No, fins ara mos ha anat molt bé. La gent se dona a ajudar-mos sempre tant per vestuari, com per electricista o transport, la gent mai mos ha posat cap pega, per això no hi trobam res a faltar.

-Quin és l'objectiu del grup?

-Anar-mos superant i seguir endavant, i que cada dia siem un poc millor (cosa que podem fer tota la vida i no arribarem mai a damunt).

...i que de cada dia siguem un poc millors", així acaba l'entrevista realitzada a uns quans components del grup "Pou del Rei", des d'aquí vos desitjam que qualque dia arribeu a damunt i que mai vos desanimeu, que fins ara ho heu fet molt bé. Continuu així i endavant.

Entrevistats: Catalina Rigo
Bel Pons

Antònia Bonet

Ha entrevistat: Sebastià
Vallbona

NOTICIES D'ES LLOMBARDS

Així com estava anunciat i programat el passat dia 15 de Març partírem 33 persones a l'excursió a la península. Ho passàrem molt bé. Els llocs que més impressionaren a la gent foren: el Monestir de Montserrat amb les muntanyes pelades. Els que varen pujar a l'estació de Sant Joan poguérem veure una vista meravellosa de la ciutat de Barcelona i la seva comarca.

El Monestir de Pedra va fer quedar amb la boca oberta a tots els visitants. L'extensió tan grossa, l'abundància d'aigua, la verdor per tot arreu, i tant ben cuidat, va fer que la gent disfrutàs moltíssim i per rematar el clau varem dinar dins un menjador que pareixia medieval.

Un altre lloc on els excursionistes ho passàrem bé va esser a l'Estació d'hivern de "Candanchu", que per pujar-hi tinguérem que posar les cadenes a l'autocar, cosa que tampoc era vista per molts de mallorquins i quan varem arribar dalt, quina nevada! no es pot contar, una vista meravellosa, impressionant.

Abans d'anar a Andorra visitàrem Torreciudad, un monestir del segle XX, acabat a l'any 75 i cuidat per "l'Opus Dei", fet de totxos com totes les construccions aragoneses.

I per acabar l'excursió les compres a Andorra. Tot eren passes i corregudés per poder trobar les coses que ens havien encomanat els que quedaren a Mallorca. La majoria trobaren tot el que cercàvem i més.

L'aduana, pràcticament no miraren res. Com era natural haguérem de passar uns moments de nervis i temor, però no va passar d'aquí.

Després d'un vol tranquil arribàrem a Mallorca tots contents i satisfets d'haver passat uns dies de companyerisme i germanor. Esperem que no sia la darrera.

Els dies 27, 28 i 29 de Març D. Joan Martorell vingué a donar-nos unes petites conferències per preparar-nos per a la celebració de la Pasqua; menys

del primer dia, dimecres 27, que hi havia partit internacional de futbol per la televisió, hi assistí bastanta de gent. D. Joan restà impressionat i de l'atenció posada per a tothom a les seves explicacions, que tractaren del significat actual de la conversió cristiana, la purificació pel mitjà de l'oració, l'almoïna i la penitència, intentant fer-mos conèixer un poc més a Jesús.

Durant aquest mes han estat asfaltats els carrers de Costa i Llobera i el que va al camp de futbol, fent així com una nova via de cintura; enhorabona a aquells que han fet possible aquesta tasca i que seguesquin les millores per aquest petit però tranquil poble d'es Llobards.

Tots els actes que tingueren lloc durant la Setmana Santa a la Parròquia de la Immaculada Concepció d'Es Llobards foren presidits i oficiats pel vicari de Santanyi Mn. Miquel Barceló, havent-hi molts de feels que volguérem participar amb els cànctics i la seva presència a totes les funcions. Volem donar l'enhorabona al grup organitzador amb el vot perquè no es cansin de promoure obres a les quals hi participi el poble.

El passat dia 21 de Març moria a S'Alqueria Blanca Sor Catalina Mas Burguera, religiosa franciscana a l'edat de 75 anys, era natural d'Es Llobards a on hi queda la seva família. SAL I XEIXA vol testimoniar el seu condol a la comunitat de monges franciscanes a tota la seva família. En pau descansi.

Dia 23 de Març dissabte, D. Bartomeu Bonet Grimalt "de can Mino" morí repentinament després d'haver saludat a la seva nora i el seu fill, tenia uns 83 anys; també SAL I XEIXA vol acompanyar a la família a n'aquests moments tant trists i desitja a tots els seus que puguin preparar molts d'anys per ell.

C.D. SANTANYÍ

S.M.

Aquests són els resultats aconseguits per l'equip de 1a. Preferent en les darreres jornades:

C.D. Santanyí, 5
Llosetense, 0
Sóller, 2
C.D. Santanyí, 2
Ses Salines, 1
C.D. Santanyí, 2

El present final de lliga està resultant especialment emocionant per la proximitat del segon classificat a la taula al Santanyí. Durant tota la competició el Santanyí ha dominat amb autoritat i per això fóra de just inicia la seva proclamació com a campeó. Creim que això és possible si tenim en compte l'empat tret de Sóller i la victòria a Ses Salines. A l'escriure aquestes retxes tan sols manca un partit per a la conclusió del torneig, concretament la visita de l'Andratx a casa nostra. Desitgem el triomf i l'assoliment del campionat. Llavors vendrà la lligueta, mètode totalment injust car no permet l'accés directe del primer classificat, per a la promoció a Tercera entre equips de totes les Illes.

Cal fer una referència

C.D. Santanyí - Campió

al darrer partit, front al Salines, per això de la rivalitat comarcal. Doncs bé, podem dir que l'encontre va transcórrer per camins més o menys esportius i que el Santanyí va fer ben palesa la seva superioritat tan tècnica com física. Malgrat que des de la darre-

ra visita dels saliners a Santanyí algú està encapironat en tòrcer allò merament esportiu, àdhuc fent amenaces a SAL I XEIXA, per suposades injúries, tot sembla restar normal.

Punt i a part volem fer ara fer referir-nos a un admirable jugador santanyi-

ner. Es tracta d'en Tòni Vidal (Vidal I). I és que hem sentit que l'any vinent vol penjar les botes. En una altra ocasió tractarem l'assumpte, però confiem que la directiva el convenci de tot just el contrari, més en l'extraordinari estat actual de forma.

JUVENILS 3a. REGIONAL

C.D. SANTA MARIA, 1
C.D. ALQUERIA, 0

Alineacions: Rosselló III, Rigo I, Rigo II, Barceló, Pons, Ballester I, Saigi, Ballester II, Vallbona, Bonet i Rosselló IV.

Partit molt bo el jugat per l'equip juvenil, ja que dins el tercer classificat ha perdut per un tant de penalt. S'han superat passades actuacions fora camp i s'ha demostrat que poc a poc se va progressant, ha tengut una destacada actuació el porter Rosselló III, ja que

ha fet un parell de parades de molt de mèrit, però se pot dir que tot l'equip

ha brillat a gran altura.

A més de la bona actuació futbolística no les

han mostrat cap tarja debut a la gran esportivitat dels dos equips.

C.D. ALQUERIA I REGIONAL

Les tres darreres jornades no ha perdut cap partit. S'ha guanyat al Independent per tres a dos, s'ha empatat dins el camp Hermanos Massot 1-1 el darrer diumenge va empatar a dos a Sa Teulera amb el primer classificat.

C.D. ALQUERIA, 2
LA REAL, 2

Pel C.D. Alqueria han jugat: A. Rigo, Barceló, Rigo II, Damià, Rosselló I, Salom I, G. Rigo, Salom II, Rosselló II, Hinarejos i Llorenç.

Arbitre: Nefasta actuació. Ha cosit a targes a l'equip local: grogues per Rosselló I, Hinarejos, Salom, Damià i Llorenç. Després d'haver perseguit durant la primera part a l'equip local mostrant quatre targes grogues, durant la segona part pareixia que s'havia compost un poc, però quan faltaven cinc

minuts per acabar el partit ha armat es "Show" ja que en Guillem Rosselló ha estat estorrossat un metre dins l'àrea de penalt i l'àrbitre seguint les senyes del defensa contrari l'ha pitada un pam fora de l'àrea, se xuta la falta i falten quatre minuts pitar el final, no ho podia fer més malament.

Gols: 1-0: quan s'ha

jugada el minut 17 de la segona part jugada per la banda esquerra per acabar amb un centre al segon pal que rematar Salom II a les xarxes. 2-0 Minut 19 de la segona part contraatac de l'equip local duit per Rosselló II que s'interna dins l'àrea i aconsegueix burlar la sortida del porter amb un tir ras a la seva es-

querra.

El resultat se pot considerar just, pels mèrits dels dos equips, e injus debut a l'actuació de l'àrbitre. L'equip visitant dins la primera part s'ha quedat en deu homes, i durant tota la segona part no s'ha notat, i això que perdien per dos gols quan sols faltaven vint minuts per acabar el partit.

El passat 19 de Març se va produir el debut de Rosselló IV i A. Vallbona a l'equip juvenil, després d'haver jugat tota la lliga amb el Cala d'Or infantil, això és un fet normal, lo que mereix menció apart per lo especial del fet és

que cinc germans estiguin aficats dins un club de futbol: Rosselló I i Rosselló II (equip de 1a. regional), Rosselló IV (jugador de l'equip juvenil) i Maria Encarnació delegada dels juvenils i membre de la directiva.

SAL I XEIXA

Si encara no estau subscrits podeu adquirir SAL I XEIXA en els establiments següents:

- Fotografia Bordoy, Santanyí
- Can Talaia, Santanyí
- Estanc de Can Corriola, Santanyí
- Estanc de Can Prim, Santanyí
- Botiga de Ca'n Gató d'Avall, S'Alqueria Blanca
- Comestibles Can Perlo, Es Llombards
- Fom des Molí, Es Llombards
- Botiga Can Polla, Calonge
- Supermercat Germans Vallbona, Calonge
- Llibreria Migjorn, Cala d'Or

VIII CERTAMEN DE PINTURA I DIBUIX

«VILLA DE SANTANYÍ»

BASES.

1.- Podrán participar en el present certamen tots quants d'artistes ho desitgin, sense limitació de nacionalitats ni de residència.

2.- Els temes seran de caràcter lliure i cada artista hi podrà presentar un màxim de dues obres.

3.- Les mides dels quadres no podran esser inferiors a 50x70 cm. Les mínimes dels dibuixos seran de 30x40 cm.

4.- Les obres es presentaran muntades a gust de l'artista.

5.- Les obres hauran d'anar acompanyades d'un sobre que contengui el nom i llinatges de l'autor, el seu domicili, el número de D.N.I., i el títol de l'obra.

6.- El Jurat serà nomenat per l'Ajuntament de Santanyí, i el seu nomenament serà fet públic en data oportuna.

7.- El Jurat farà una selecció de les obres presentades. Aquelles que, segons el seu criteri, no s'ajustin a les condicions exigides, seran eliminades.

8.- Les obres seleccionades seran exposades, en el saló d'actes de la Casa de Cultura, des del 20 al 31 de juliol de 1985.

9.- L'Obra que obtengui el premi "Vila de Santanyí" així com també la que obtengui el segon premi de la modalitat de pintura passaran a esser propietat de l'Ajuntament. Els autors que obtenguin els premis restants tendran l'opció de deixar o retirar l'obra premiada. En aquest darrer cas s'entendrà que renunciem a la quantitat en metàl·lic assignada a cada un dels premis.

10.- El veredict del Jurat es farà públic a l'acte inaugural. L'entrega de premis tindrà lloc al mateix

VIII CERTAMEN

DE PINTURA I DIBUIX

«VILA DE SANTANYÍ»

SANTANYÍ - MALLORCA

dia de la inauguració. Els premis podran esser recollits per l'autor o per un representant legalment autoritzat.

11.- El Jurat, si ho creu oportú, podrà declarar desert qualsevol dels premis.

12.- Les obres no premiades podran esser retirades per l'autor o representant legal, en el termini de dos mesos, comptats a partir de la data de clausura de l'exposició.

13.- La participació en aquest certamen pressuposa l'acceptació d'aquestes bases. Qualsevol reclamació presentada, serà resolta pel Jurat i la seva decisió serà inapel·lable.

14.- L'Ajuntament no es fa responsable dels defectes que puguin sofrir les obres presentades.

15.- La data extrema d'admissió d'obres serà el 16 de juliol de 1985 a les 14 hores.

PREMIS DE PINTURA.

I Premi "Vila de Santanyí" atorgat per l'Ajuntament, dotat amb 200.000 pessetes i placa.

II Premi, atorgat per l'Ajuntament, dotat amb 100.000 pessetes i placa.

Premi "Banca March" dotat amb 35.000 pts. i placa.

Premi "Banco de Crédito Balear" dotat amb 35.000 pessetes i placa.

Premi "Caja de Ahorros de Baleares (Sa Nostra)" dotat amb 35.000 pts. i placa.

Premi "Caja de Pensiones" (La Caixa) dotat amb 35.000 pts. i placa.

PREMI DE DIBUIX.

Premi Asociación de Vecinos de Cala D'Or, dotat amb 25.000 pts.

Premi Asociación Hotelera de Cala Figuera i Cala Santanyí dotat amb 20.000 pts.

Premi Josep Costa (Picarol) dotat amb 19.000 pts.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

**CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA**

HUMOR

COCA DE BROSSAT

Potser aquest mes, per el qui no ha quedat embafat de les festes, sia oportú fer una bona coca de brossat.

Vet ací la recepta:

Pasta de robiols amb poc sucre.

250 gr. de brossat.

150 gr. de sucre

4 ous petits

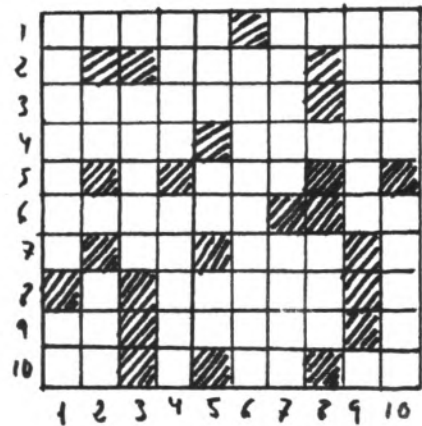
canyella i llimona rallada.

S'Estén la pasta esmentada en un motllo d'uns 30 cms. de diàmetre; després es mesclen tots els altres ingredients i es col·loquen sobre el motllo de pasta. Es posa al forn a una temperatura de 200 graus (si el forn es elèctric). En tenir un bon color es pot treure; es deixa refredar i així es pot retirar del motllo amb facilitat.

Aquesta coca la portà a Mallorca, segons la tradició, George Sand i Chopin. Pot ésser cert, doncs al centre i nord d'Europa es condimenten nombroses coques fetes amb formatges. Nosaltres, amb el temps, l'hi hem canviat el gust mig-dolçenc original fins a arribar al dolç total.

UN PASTISSER.

PASSATEMPS

per Maria del Mar Pons i Bonet

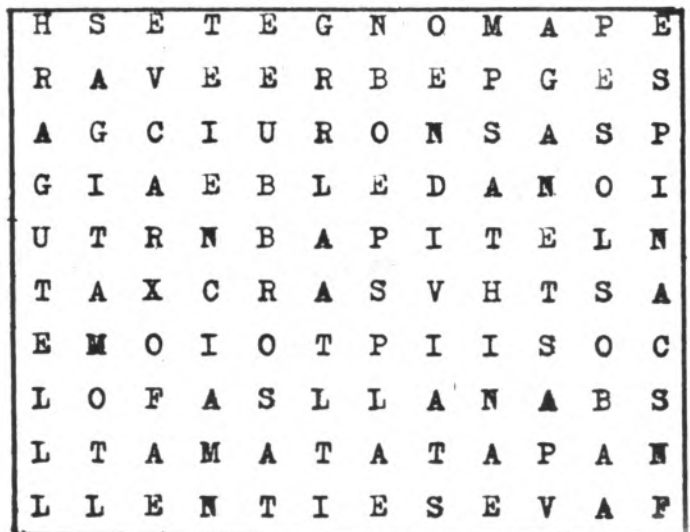
JOC DE MOTS ENCREUATS

Horizontals.

- 1.- Per treure aigua d'un pou, antigament. Acudir a un lloc
- 2.- Vocal. Número. Nom de lletra.
- 3.- Quantitat. Interjecció.
- 4.- Femení de dos. Entitat que protegeix animals i plantes.
- 5.- Consonant. Consonant. Article. Vocal.
- 6.- Al revés, doni el to de la cançó. Al revés, nom d'home.
- 7.- Vocal. Article. Al revés, temor. Consonant.
- 8.- Consonant. Ara fa poc. Consonant.
- 9.- Conec. S'obté cremant llenya. Vocal.
- 10.- Al revés, infusió d'herbes. Vocal. Interjecció. Terminació verbal.

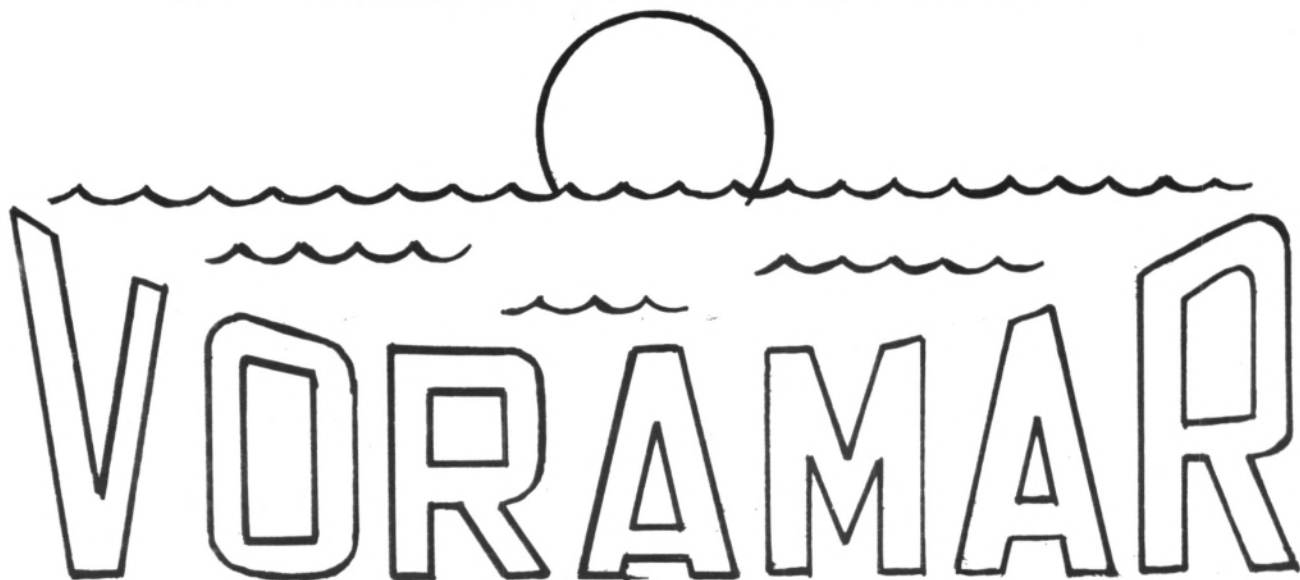
Verticals.

- 1.- Fruita d'estiu. Pronom reflexiu.
- 2.- Vocal. En fan els ocells, singular. Consonant. Que no està brut.
- 3.- Consonant. Cartell per anunciar alguna cosa.
- 4.- Al revés, que ho sap tot. Feina.
- 5.- Al revés, no duu roba, femení. Número. Al revés, ocell.
- 6.- Ruta.
- 7.- Va contra algú amb força. Cega
- 8.- Consonant. Vocal. Animal.
- 9.- Dit del qui la gana té apoderat. Vocal.
- 10.- Manifestava alegria. Escollir.

En sembren als horts. 21 noms.

SI VOLEU MENJAR BE ANAU A

VORAMAR

BAR - RESTAURANT

CUINA SELECTA

Tel. 65 38 58

CALA SANTANYI

**CAIXA DE
PENSIONS**

”la Caixa”

Tot un símbol